

U MUK'NAL A K'A'ABA'E

Jorge Miguel Cocom Pech
Poeta en lengua maya
México

Je bix úuch ka'chie' ja'abilo'obe', bejla'e',
u k'a'aba' ku bisik junp'éel wínik u kuche';
wa ku bisik yéetel ts'ikbenil, ma' áali,
wa ku bisik yéetel u k'uxil ku káansik.

Lat'x-ma' sak jome'en a k'a'aba' je bix u ichil
a wóotoche',
tumen a k'aba'ae' un náajil a pixan.
Wa k'a'ate', a k'a'aba' bin u páajtal máank'in u xul
sa'asili'e,
wa ku p'áatik u beel u ts'ikbenil,
chen je u yáantale'je bix junp'éel jum so'ole'.

U k'inil bejla'e,
yan wíinko'ob chen u yóojel u k'a'aba'oe'
tumen ts'o'k u ts'ets'ek áalab ti'o'obe;
túune',
lay u k'a'aba' junp'éel ets'il ku xulul bey u kuxtal.

A ti'ale, a muk'nal k'a'aba', wa a k'a'ate,
wa ka sutik je' u náajil a pixan,
je' u beytal je bix íik' ku yoomik u sut a ch'ibal
letí'e u jujuntunil mix bik'in ku kíimil yok'ol way káaabe.

Jun jats'